

ALEXANDRU IOAN CUZA AND THE CENTRAL COMMISSION OF FOCSANI

Jipa ROTARU*

DOI <https://doi.org/10.56082/annalsarscihist.2020.1.47>

Abstract. The commemoration of 200 years since the birth of the unpowered ruler Alexandru Ioan Cuza, is a happy opportunity to recognize the life and creative activity of the great ruler in the service of the country and of the great modernizing transformations of the Romanian state in the second half of the 19th century, the unification of the Romanian extra-Carpathian principalities Moldova and the Romanian Country under the authority of Cuza Voda, by far, constituting the beginning of the Romanian efforts for the fundamental restructuring of the medieval society and development on the capitalist path of the country.

Considering that in the process of uniting the two principalities the decisive role was held by, first of all, the Ruler Alexandru Ioan Cuza and the Central Commission from Focșani, as the first unitary political institution for both principalities, we appreciated these two institutions: the Dominion and the Central Commission from Focsani as the main, basic pillars of the achievement and then the recognition by the European guaranteeing powers of the "union of the little one".

For these reasons, for our communication we focused as much as possible on the limited number of pages, of course, on the life of the future ruler as he was, with his good and bad. Likewise, the activity of the Central Commission from Focșani, has been subjected to a thorough analysis, starting from the special role reserved for its legislation and not only for creating those political and administrative unitary units. The relations between the Ruler and the Central Commission, no matter how they were and how they were, we also tried to elucidate through our communication.

The conclusions drawn from the study we consider can be very topical and would not hurt to be on the working table of our politicians, faced with such a wide range of legislative concerns.

Keywords: ROMANIA, United Principalities, Alexandru Ioan Cuza, Central Commission from Focsani, union, autonomy, modernizing transformations, conservatives, liberals, Mihail Kogălniceanu, Nicolae Iorga, complete unity, Costache Negri, Iancu Alecsandri, political elites, Vasile Alecsandri, Stefan Golescu, Nicolae Golescu, Bratians, reforms, laws, projects, Bucharest, Iasi.

The commemoration of the 200th anniversary since the birth of Alexandru Ioan Cuza is represented by a happy occasion of recalling the big modernizer transformations of the Romanian states in the second half of the 19th century, the union of the Extracarpatic Principalities of Moldova and Muntenia under the

* Cdor prof.univ.dr., Full Member of the Academy of Romanian Scientists

ALEXANDRU IOAN CUZA ȘI COMISIA CENTRALĂ DE LA FOCȘANI

Jipa ROTARU*

Rezumat. Comemorarea a 200 de ani de la nașterea domnitorului Alexandru Ioan Cuza, este o ocazie fericită de a recunoaște viața și activitatea creatoare a marelui domnitor în slujba țării și a marilor transformări modernizatoare ale statului român în a doua jumătate a secolului al XIX-lea, unirea principatelor extracarpatiche românești Moldova și Țara Românească sub autoritatea lui Cuza Vodă, de departe, constituind începutul eforturilor românești pentru restructurarea fundamentală a societății medievale și dezvoltarea țării. Având în vedere că în procesul de unire a celor două principate rolul decisiv l-a avut, în primul rând, domnitorul Alexandru Ioan Cuza și Comisia centrală din Focșani, ca primă instituție politică unitară pentru ambele principate, am apreciat aceste două instituții: Dominion și Comisia centrală din Focșani ca principalii piloni de bază ai realizării și apoi recunoașterea de către puterile europene de garantare a „unirii celei mici”.

Cuvinte cheie: ROMÂNIA, Principatele Unite, Alexandru Ioan Cuza, Comisia centrală din Focșani, unire, autonomie, modernizarea statului, conservatori, liberali, Nicolae Iorga, Mihail Kogălniceanu, unitate completă, Costache Negri, Iancu Alecsandri, elite politice, Vasile Alecsandri, Ștefan Golescu, Nicolae Golescu, Bratians, reforme, legi, proiecte, București, Iași.

Comemorarea a două sute de ani de la nașterea lui Alexandru Ioan Cuza se constituie într-un fericit prilej de rememorare a marilor transformări modernizatoare ale statului românesc în a doua jumătate a secolului al XIX-lea, unirea Principatelor extracarpatiche Moldova și Muntenia sub bagheta și autoritatea domnitorului ”unirii celei mici”, constituind debutul eforturilor românești pentru restructurarea din temelii a societății, desăvârșirea unității depline și realizarea statului național unitar.

La un asemenea moment comemorativ trebuie să ne îndreptăm atenția cu predilecție asupra celui care, născut la 20 martie 1820, la jumătatea secolului al XIX-lea era tânăr, în deplinătatea facultăților fizice și intelectuale și angajat întrutotul alături de elita intelectuală românească la înfăptuirile revoluționare ale anilor 1848-1849. Așadar, Alexandru Ioan Cuza s-a născut la Bârlad, la 20 martie

* C-dor prof.univ.dr., Membru titular al Academiei Oamenilor de Știință din România, Secția de Științe Istorice și Arheologice

authority of the ruler of the “small union”, representing the debut of the Romanian efforts to thoroughly restructure the society, complete the full unity and achieve the unitary national state.

At such a commemorative moment we must focus our attention with preference on the one who, born on 20 March 1820¹, was young in the middle of the 19th century, in his full physical and intellectual capabilities and fully engaged along the Romanian intellectual elite in the revolutionary achievements in the years 1848-1849. Thus, Alexandru Ioan Cuza was born in Bârlad, on March 20, 1820, from the parents of Ioan and Sultana Cuza, a family of declining noblemen close to the peasants. He had a brother Dumitriu, who died in a horse-riding accident, and a sister Sultana, married to the prefect of Roman, Mihai Jora. Followed his elementary studies until the 1931 alongside M. Kogălniceanu, Vasile Alecsandri, Eugen Alcaz, Matei Millo, Alexandru Mavrocordat, his cousins Nicolae, Ioan and Panaite Docan at the boarding school of Victor Cuonin (Cunin) in Iași, then, like all other noblemen sons from back then, is sent to continue his studies in Paris where he succeeded in finishing his baccalaureate in letters in December 1835. He enrolled in the Faculty of Law which he did not finish, returning to the country on September 15, 1837, when he enlisted in the army with the rank of cadet, where he served until February 8, 1840, when he resigned. With his military resignation he also left from the County Court of Corvuluiului in 1845, because he had joined the Unionist movement. An important moment in the Ruler’s life was his marriage with Elena Rosetti, on April 30, 1844, the daughter of seneschal Iordache and Ecaterina Sturdza officiated at Solești (the seneschal’s land) in the Vaslui² county.

And then the time comes to get directly involved in the Unionist struggle. The year 1848 marks his participation in the revolutionary movement from Iași stifled as it is known, by the ruler Mihai Sturdza by arresting 13 leaders, among whom was Alexandru Ioan Cuza and his father Ioan Cuza³. According to N. Iorga’s information, “twelve of those arrested were thrown into the bottom of a barrel, tied side by side, escorted to Galați to be handed over to the Turkish authorities in Măcin”⁴. Among those was the future ruler, Al. I. Cuza, who had been injured in one leg. Elena Cuza, with the support of the English consul from Galați, Cumingam,

¹As written on the funerary stone from Ruginoasa and the Calendar of Gotha because there are also variants when talking about the place and date of his birth like: Bârlad <A.D.Xenopol>, Galați <I.G.Valentineanu> or Huși <Lucia Borș>, more in detail at dr. Luminita and Teodora Giurgiu. About Alexandru Ioan Cuza Omul, in *Retrăiri istorice în veacul XXI, vol.XIII*, R.Cart Publishing, București, 2019, page 62.

² Dan Berindei, in *Epoca Unirii*, Publishing of Academiei RSR, București, 1979,p.82

³ Among those arrested and ill-treated were: Manolache Costache Epureanu, Grigore Romalo, Vasile Conta, Dumitru Filipescu, Alecu Moruzi, Dumitru Raducanu Rosetti

⁴ Nicolae Iorga ,*Comemorarea lui Cuza –Vodă*. Cuvântarea ținută la Ateneul Român în ziua de 2 aprilie 1920, București,Tipografia ”Cultul Neamului Românesc”,nr.12/1920.

1820¹ din părinții Ioan și Sultana Cuza, familie de boieri scăpătați apropiată țăranilor. A avut un frate Dumitru, mort în accident de călărie și o soră Sultana, căsătorită cu prefectul de Roman, Mihai Jora. Studiile elementare le-a urmat până în anul 1931 alături de M. Kogălniceanu, Vasile Alecsandri, Eugen Alcaz, Matei Millo, Alexandru Mavrocordat, de verii săi primari Nicolae, Ioan și Panaite Docan la pensionul lui Victor Cuonin (Cunin) din Iași, apoi, ca aproape toți fiii de boieri de atunci, este trimis pentru continuarea studiilor la Paris unde și-a luat bacalaureatul în litere în decembrie 1835. S-a înscris la Facultatea de Drept pe care nu a terminat-o, revenind în țară la 15 septembrie 1837 s-a înrolat în armată cu gradul de cadet, unde a funcționat până la 8 februarie 1840, când și-a dat demisia. Prin demisie a plecat în 1845 și de la Judecătoria ținutului Covurluiului, deoarece intrase în mișcarea unionistă. Un moment important în viața Domnitorului l-a constituit căsătoria la 30 aprilie 1844 cu Elena Rosetti, fiica postelnicului Iordache și a Ecaterinei Sturdza ofițiată la Solești (moșia postelnicului) din județul Vaslui².

Și apoi vine vremea să se implice direct în lupta unionistă. Anul 1848 marchează participarea la mișcarea revoluționară de la Iași înăbușită după cum se știe, de domnitorul Mihai Sturdza prin arestarea a 13 lideri printre care se afla și Alexandru Ioan Cuza și tatăl său Ioan Cuza³. După informațiile lui N. Iorga, ”doisprezece dintre cei arestați au fost aruncați în fundul unui butoi, legați cot la cot și porniți sub escortă spre Galați pentru a fi predați autorităților turcești de la Măcin”⁴. Printre aceștia se afla și viitorul domn, Al.I. Cuza, care fusese rănit la un picior. Elena Cuza, cu sprijinul consulului englez de la Galați, Cumingam, prieten de familie, a reușit amanetându-și bijuteriile să cumpere pe marinarii greci care trebuiau să-i însoțească pe revoluționarii moldoveni la Istanbul. Și astfel, la Brăila au fost făcuți scăpați de sub escortă, împreună cu Al.I. Cuza, Alecu Moruzi, Vasile Conta, Lascăr Rosetti, Manolache Costache Epureanu și Zaharia Moldoveanu. Îmbarcați pe un vapor austriac, revoluționarii moldoveni se întâlneau la Giurgiu, în drum spre Baziaș cu Costache Negri, Iancu Alecsandri și Alecu Russo care veneau de la Paris. Cu toții intrară în Ardeal și au luat parte la marea adunare a românilor de la Blaj din 15 mai, fiind apoi obligați să se refugieze în Bucovina datorită persecuțiilor

¹ Conform celor scrise pe piatra funerară de la Ruginoasa și Calendarul de Gotha pentru că în legătură cu locul și data nașterii sale mai există și variant Bârlad <A.D. Xenopol> Galați <I.G. Valentineanu> sau Huși <Lucia Borș>, în detaliu la dr. Luminița și Teodora Giurgiu. Despre Alexandru Ioan Cuza Omul, în *Retrăiri istorice în veacul XXI, vol. XIII*, Editura R.Cart, București, 2019, p. 62.

² Dan Berindei, *Epoca Unirii*, Editura Academiei RSR, București, 1979, p. 82

³ Se mai aflau printre cei arestați și maltratați : Manolache Costache Epureanu, Grigore Romalo, Vasile Conta, Dumitru Filipescu, Alecu Moruzi, Dumitru Raducanu Rosetti.

⁴ Nicolae Iorga, *Comemorarea lui Cuza –Vodă*. Cuvântarea ținută la Ateneul Român în ziua de 2 aprilie 1920, București, Tipografia ” Cultul Neamului Românesc”, nr.12/1920.

a family friend, managed to pawn his jewels to buy the Greek sailors who were to accompany the Moldovan revolutionaries to Istanbul. And so, in Brăila, they were released from the escort, along with Al.I.Cuza, Alecu Moruzi, Vasile Conta, Lascăr Rosetti, Manolache Costache Epureanu and Zaharia Moldoveanu. Embarking on an Austrian ship, the Moldovan revolutionaries met in Giurgiu, on the way to Baziaș with Costache Negri, Iancu Alecsandri and Alecu Russo coming from Paris. They all entered Transylvania and took part in the great gathering of Romanians from Blaj on May 15, and were then forced to take refuge in Bukovina due to the persecutions of the Hungarians, where they took a direct part in the revolutionary movement from Cernăuți being co-opted in the Moldovan Revolutionary Committee. After Ioan Cuza, the ruler's father died of cholera in July 1848, Alexandru Ioan Cuza left for West (Paris, Vienna) and then to Constantinople. In Paris, the young Cuza joins the effervescence of the struggle of the young Romanian students for unity and in the spring of 1849, on the same ship, with the new ruler of Moldova named under the Russian-Turkish Convention from Balta Liman, Grigore Ghica, they return to the country. Between the families of the ruler Ghica and Ioan Cuza there is a close friendship that will be of great service for Cuza in his future administrative career. He was appointed president of the Covurlui Court (1843-1851). For a very short period of time (February - October 1851) he held the position of director of the Interior Ministry in Iași, so that on June 7, 1856, Grigore Alexandru Ghica entrusted him with the function of chief¹ of the city and port of Galați. Basically, by this appointment Cuza enters the high society, quickly accommodating with its specific intrigues and weaknesses. Thus it is done that, with the installation in principalities in 1856 of the regents according to the Treaty of Paris and the appointment in Moldova of the regent Teodor Balș, opponent of the union, he dismisses Cuza from the position of chief in Galați, because Nicolae Vogoride, the successor of Balș, although he's another opponent of the union of the two principalities, names Cuza Chief of Covurlui (February 26, 1857), reintegrating him also in the army cadres with the rank of sub-lieutenant of General Staff. During Vogoride's regency, in fact, Cuza will benefit from an avalanche of promotions in record time. In only 10 days he will be promoted from the rank of lieutenant (April 24) to captain (April 28), to major (May 3). By this Vogoride hoped to gain his loyalty. The evil mouths said that the charming Cocuța Vogoride contributed to these promotions who for Cuza's sake made a gesture that cost his husband the throne - publishes Vogoride's secret correspondence with the Sublime Porte, in response to the resignation full of revolt against illegalities committed by the regent and falsification of elections for the ad-hoc meetings in Moldova. During these elections Cuza was removed from Galati and moved to Cahul and Ismail district.

¹ Dr. Luminița și dr. Teodora Giurgiu, op.cit., p. 63 (chief = person in charge of running a county, of a city with military, administrative and judicial powers).

ungurilor, unde au luat parte nemijlocită la mișcarea revoluționară de la Cernăuți fiind cooptați în Comitetul Revoluționar Moldovean. După ce Ioan Cuza, tatăl domnitorului moare de holeră în iulie 1848, Alexandru Ioan Cuza pleacă în Apus (Paris, Viena) și apoi la Constantinopol. La Paris, tânărul Cuza se alătură efervescentei luptei tinerilor studenți români pentru unitate iar în primăvara lui 1849, pe același vapor, cu noul domn al Moldovei numit în baza Convenției ruse-turce de la Balta Liman, Grigore Ghica, revin în țară. Între familiile domnitorului Ghica și Ioan Cuza se leagă o prietenie strânsă ce-i va folosi lui Cuza în viitoarea sa carieră administrativă. A fost numit președinte al Judecătoriei Covurlui (1843-1851). Pentru o foarte scurtă perioadă de timp (februarie – octombrie 1851) a deținut funcția de director al Ministerului de Interne la Iași, pentru ca la 7 iunie 1856 Grigore Alexandru Ghica să-i încredințeze funcția de pârcălab¹ al orașului și portului Galați. Practic, prin această numire Cuza intra în înalta societate, acomodându-se cu rezeziune intrigilor și slăbiciunilor specifice acesteia. Așa se face că odată cu instalarea în principate în anul 1856 a căimăcămiilor potrivit Tratatului de la Paris și numirea în Moldova a caimacamului Teodor Balș, adversar al unirii, acesta îl demite pe Cuza din funcția de pârcălab de Galați, pentru ca Nicolae Vogoride, succesorul lui Balș, deși și acesta adversar al unirii celor două principate, îl numește pe Cuza pârcălab de Covurlui (26 februarie 1857), reintegrându-l totodată și în cadrele armatei cu gradul de sublocotenent de stat major. În timpul căimăcămiei lui Vogoride, de altfel, Cuza va beneficia de o avalanșă de avansări într-un timp record. În numai în 10 zile el va fi înaintat de la gradul de locotenent (24 aprilie) la căpitan (28 aprilie), la maior (3 mai). Prin aceasta Vogoride spera să-i obțină loialitatea. Gurile rele spuneau că ar fi contribuit serios la aceste avansări și nuri Cocuței Vogoride care de dragul lui Cuza făcu un gest ce-l costă pe soțul său tronul – publică corespondența secretă a lui Vogoride cu Poarta, ca răspuns la demisia plină de revoltă contra ilegalităților săvârșite de caimacam și falsificarea alegerilor pentru adunările ad-hoc din Moldova. Pe perioada acestor alegeri Cuza a fost îndepărtat din Galați și mutat în districtul Cahul și Ismail.

Drept consecință a răsunătoarei demisii a pârcălabului de Galați și intensificării activității Comitetului Central al Unirii și comitetelor unioniste locale, puterile garante au decis anularea alegerilor falsificate și reluarea consultărilor electorale, soldate cu victoria categorică a unioniștilor².

În celălalt principat românesc, Muntenia, caimacamul numit de Poarta otomană, fostul domn regulamentar Alexandru Ghica, care râvnea la tronul Principatelor Unite, mișcarea unionistă s-a dezvoltat mult mai lesne. Au fost reeditate

¹ Dr. Luminița și dr. Teodora Giurgiu, op.cit., p. 63 (pârcălab = persoană însărcinată cu conducerea unui județ, a unei cetăți cu atribuții militare, administrative și judecătorești).

² N. Iorga, op.cit.

As a consequence of the resounding resignation of the regent of Galați and the intensification of the activity of the Central Union Committee and the local unionist committees, the guaranteeing powers decided to cancel the falsified elections and to resume the electoral consultations, which resulted in the categorical victory of the Unionists¹. In the other Romanian principality, Muntenia, the regent named by the Sublime Porte, the former ruler Alexandru Ghica, who longed for the throne of the United Principalities, the unionist movement developed much easier. The *Timpul* newspaper and the *Concordia* newspaper were re-edited, which aimed to unite in the fight for national unity all classes based on moderate bourgeois reforms and in Bucharest a Central Union Committee was set up under the chairmanship of Constantin A. Cretulescu, and at the county residences unionist committees² who carried out powerful propaganda among the population of the province. The links with the Union Committee in Iași were strengthened and the representatives of the Romanian progressive forces, the unionists, committed themselves in a strong opposition to those who did not want the union considering it harmful for the Romanian people, generally the ultra-conservative representatives of the greater nobility, as was the great chancellor Alecu Baș who claimed that the union hides in it an "unknown future"³ and that "such a union would only produce elements of discord, struggle, enemies and unforeseen threatening interventions of pure harm"⁴. In fact, Baș feared that the union would endanger the privileges and further predominance of the nobility ruling class. He was promptly answered by the great Unionist fighter M. Kogălniceanu, who pointed out that he must be stopped once and for all in Moldova with the mud of misfortunes and abuses that make up the sad history / ... / the time has come for Moldova to be united with Muntenia".⁵ Mihail Kogălniceanu concluded with the exhortation: "Let us listen, brothers, to the heart of our people. Let's listen to the voice and interest of our nation that cries incessantly for us < Union and union >".⁶ A.I. Cuza will again be elected deputy of the city of Galati and the Vogoride regent, reconciled with the new situation, will advance him to the rank of colonel, naming him the help of the militia hetman on September 12, 1858, and the three-way regency (Stefan Catargiu, Vasile Sturdza and Anastase Panu) imposed by the European powers in October 1858, will appoint Cuza as hetman lieutenant, so commander of the Moldovan army, dignity in which

¹ N. Iorga, op.cit.

² Jipa Rotaru, Horia Dumitrescu, *Comisia Centrală de la Focșani 10 mai 1859-12 februarie 1862, Editura Pallas Focșani, 2015, p. 24-25.*

³ Ibidem, p. 94.

⁴ Dimitrie A. Sturdza, *Insemnătatea divanurilor ad-hoc din Iași și București în Istoria renașterii României, în Analele Academiei Române, seria II, tom xxxIV, Memoriile secțiunii istorice, Institutul de arte grafice "Carol Gobl", București, 1912, p. 353.*

⁵ Ibidem, p. 356-357.

⁶ Ibidem.

ziarul *Timpul* și gazeta *Concordia* care își propuneau să unească în lupta pentru unitatea națională toate clasele pe baza unor reforme burgheze moderate și la București s-a constituit un Comitet Central al Unirii sub președinția lui Constantin A. Crețulescu, iar la reședințele județene comitete unioniste¹ care au desfășurat o puternică propagandă în rândul populației provinciei. S-au întezit legăturile cu Comitetul Unirii din Iași iar reprezentanți marcant ai forțelor progresiste românești, unioniștii, s-au angajat într-o stăruitoare împotrivire față de cei ce nu doreau unirea considerând-o dăunătoare pentru poporul român, în general reprezentanții ultraconservatori ai marii boierimi, așa cum a fost marele logofăt Alecu Balș care pretindea că unirea ascunde în ea un ”viitor necunoscut”² și că ”o asemenea unire nu ar produce decât elemente de discordii, lupte, vrăjmășii și neprevăzute amenințătoare intervenții de-a pururi vătămătoare”³. În realitate, Balș se temea că unirea va primejdi privilegiile și predominarea în continuare a clasei conducătoare boierești. Acestuia i-a răspuns prompt marele luptător unionist M.Kogălniceanu, care îi atrăgea atenția că trebuie să se curme odată în Moldova cu nămolul de nenorociri și de abuzuri care formează trista istorie /.../ a sosit timpul ca să fie unită Moldova cu Muntenia”⁴. Mihail Kogălniceanu încheia cu îndemnul: ”Să ascultăm, fraților, inima poporului nostru. Să ascultăm glasul și interesul nației noastre care ne strigă neîncetat < Unire și unire>.”⁵

Al.I. Cuza va fi din nou ales deputat al orașului Galați iar caimacamul Vogoride, împăcat cu noua situație, îl va avansa la gradul de colonel, numindu-l ajutor al hatmanului miliției la 12 septembrie 1858, iar căimăcămia de trei (Stefan Catargiu, Vasile Sturdza și Anastase Panu) impusă de puterile europene în octombrie 1858 îl va numi pe Cuza locotenent de hatman, deci comandant al armatei moldovene, demnitate în care l-a găsit momentul alegerilor ca domnitor al Molodovei la 5 ianuarie și apoi Munteniei la 24 ianuarie 1859. Dubla alegere a colonelului Al.I. Cuza a avut un larg ecou în epocă, atât în Principate cât și în ansamblul European, mai ales la Puterile garante. În acele zile de ianuarie și început de februarie, tânărul demnitar era asaltat de telegrame și mesaje de felicitare din toate colțurile Principatelor dar și din unele țări europene⁶. În plan intern, dubla alegere nu a reprezentat doar un simplu act al Unirii celor două Principate ci a marcat momentul de început al constituirii statului român modern.

¹ Jipa Rotaru, Horia Dumitrescu, *Comisia Centrală de la Focșani 10 mai 1859-12 februarie 1862*, Editura Pallas Focșani, 2015, p. 24-25.

² Ibidem, p. 94.

³ Dimitrie A. Sturdza, *Însemnătatea divanurilor ad-hoc din Iași și București în Istoria renașterii României*, în *Analele Academiei Române*, seria II, tom xxxlv, *Memoriile secțiunii istorice*, Institutul de arte grafice ”Carol Gobl”, București, 1912, p. 353.

⁴ Ibidem, p. 356-357.

⁵ Ibidem.

⁶ Jipa Rotaru, Horia Dumitrescu, op.cit., p. 110-111.

he found the election moment as ruler of Moldova on January 5 and then in Muntenia on January 24, 1859 . The double election of colonel A.I.I. Cuza had a great echo at the time, both in the Principalities and in the European ensemble, especially in the Guarantee Powers. In those days of January and early February, the young official was assaulted by telegrams and congratulatory messages from all corners of the Principalities but also from some European countries¹. Domestically, the double election was not just a simple act of the Union of the two Principalities, but it marked the beginning moment of the constitution of the modern Romanian state. After the Paris Peace Congress of 1856 that puts an end to the Crimean war, the Unionist activity gains new strength. In both Principalities, under the control of an information commission made up of representatives of the European powers, ad-hoc meetings are being held aimed at upholding the position and wishes of the Romanians in relation to their future organization. The resolutions elaborated by these national forums, real programs of action of the unionists and debated by the majority of the social classes and categories and adopted almost with the unanimity of the expressed votes included: autonomy, the unification of the Romanian Country and of Moldova in a single state, foreign prince, chosen from a European dynasty, representative constitutional government, a single representative public assembly based on a broad electoral base². These resolutions were forwarded to the European commissioners who, after extensive debates processed them into a convention that became the conception of the signatories (representatives of the guaranteeing powers), a true Constitution for the Romanian Principalities, establishing their future status from a political, social, institutional and administrative point of view. In fact, this document represented the geopolitical and geostrategic interests of the European powers in our geographical area.

According to the Treaty of Paris signed on 18/30 March 1856, between 10/22 May -7/19 August 1858, the work of the Conference of European Guarantee Powers³ was also convened in Paris in order to analyze the decisions adopted by the two ad-hoc divans. and to elaborate the organizational status of the Principalities. In the final document, concluded at the conference, the express request for the unification of Moldova with Muntenia in a single state was not satisfied, stipulating only the formation of a union of the two principalities under the name of the United Principalities of Moldova and Wallachia (art.1)⁴ and the recognition of their full autonomy, guaranteed by the seven signatory powers. The suzerainty of the Ottoman Port is maintained, to which Moldova has to pay a tribute of 1,500,000 piastres annually, and the Romanian Country 2,500,000, the Sublime

¹ Jipa Rotaru, Horia Dumitrescu, op.cit., p. 110-111.

² Dan Berindei, op.cit., p. 71.

³ Jipa Rotaru, Horia Dumitrescu, op.cit., p. 101-102.

⁴ Ibidem, p. 100.

După Congresul de Pace de la Paris din 1856 care pune capăt războiului Crimeii, activitatea unionistă capătă noi valențe.

În ambele Principate, sub controlul unei comisii de informare alcătuită din reprezentanți ai puterilor europene, se desfășoară adunările ad-hoc menite să statornicească poziția și doleanțele românilor în legătură cu viitoarea lor organizare. Rezoluțiile elaborate de aceste forumuri naționale, adevărate programe de acțiune a unioniștilor și dezbătute de majoritatea claselor și categoriilor sociale și adoptate aproape cu unanimitatea voturilor exprimate cuprindeau: autonomia, unirea Țării Românești și Moldovei într-un singur stat, prinț străin, ales dintr-o dinastie europeană, guvern constituțional reprezentativ, o singură adunare obștească reprezentativă întemeiată pe o largă bază electorală¹.

Aceste rezoluții au fost înaintate comisarilor europeni care, după ample dezbateri le-au prelucrat într-o convenție devenită în concepția semnatarilor (reprezentanții puterilor garante - n.n.) o adevărată Constituție pentru Principatele Române, stabilind viitorul statut al lor din punct de vedere politic, social, instituțional și administrativ. De fapt, acest document reprezenta expresia intereselor geopolitice și geostrategice ale puterilor europene în zona noastră geografică.

Conform Tratatului de la Paris semnat la 18/30 martie 1856, între 10/22 mai -7/19 august 1858, tot la Paris au fost convocate lucrările Conferinței puterilor europene garante² cu scopul de a analiza hotărârile adoptate de cele două divanuri ad-hoc și a elabora statutul de organizare a Principatelor. În documentul final, încheiat la conferință, cererea expresă de unire a Moldovei cu Muntenia într-un singur stat nu era satisfăcută, stipulându-se doar formarea unei uniuni a celor două principate sub numele de Principatele Unite ale Moldovei și Valahiei (art.1)³ și recunoașterea deplinei lor autonomii, garantată de cele șapte puteri semnatare. Se menține suzeranitatea Porții Otomane, căreia Moldova trebuie să-i plătească anual un tribut de 1.500.000 de piaștri, iar Țara Românească 2.500.000, Poarta nemaiavănd dreptul însă să trimită trupe aici decât în caz de "tulburări" și numai cu acordul colectiv al tuturor puterilor semnatare; dispune de aplicare în principate a tratatelor încheiate de Imperiul Otoman cu alte state "*în tot ce nu va aduce vreo atingere imunității lor*"; în fiecare principat conducerea să aparțină unui domn și unei adunări electivă; să funcționeze la Focșani o Comisie Centrală cu sarcina de a alcătui proiectele de legi de interes comun, care nu puteau deveni însă legi decât după aprobarea lor de ambele adunări electivă; alegerea de către fiecare adunare electivă, cu prezența a 2/3 din deputați, a câte unui domn, pe viață, fiu al unui tată moldovean sau muntean și având un venit financiar de 3.000 de galbeni; să fii

¹ Dan Berindei, op.cit., p. 71.

² Jipa Rotaru, Horia Dumitrescu, op.cit., p. 101-102.

³ Ibidem, p. 100.

Porte having no right to send troops here except in case of "disturbances" and only with the collective agreement of all the signatory powers; has application in principalities of the treaties concluded by the Ottoman Empire with other states "in all that will not prejudice their immunity"; in each principality the leadership belongs to a ruler and an elective assembly; to operate in Focșani a Central Commission with the task of drafting bills of common interest, which could become laws only after their approval by both elective assemblies; the election by each elective assembly, with the presence of 2/3 of the deputies, of a ruler, for life, son of a Moldovan or Muntean father and having a financial income of 3,000 golden pieces; to hold political functions for 10 years or to be part of the Assembly; all the legislation, except for the laws of local interest, had to be common to both Principalities which had a single High Court of Justice and Cassation and an identical organization of the army which, when assembled, the sole commander was alternately called by each of the gentlemen; a blue banner was added to the tricolor flags of the two armies.

Organized politically, on the modern European principle of the separation of powers, it was stipulated in article 3, that the public powers will be entrusted in each principality to a ruler (hospodar – n.n.) and to an Elective Assembly, acting in the spirit of the Convention with the help of a Central Commission common to the two principalities¹. The executive power was provided by the ruler and the judiciary will be exercised by the magistrates appointed by him and on his behalf.

As far as the legislative power is concerned, the convention stipulates from Article 5 that it will be exercised collectively by the Hospodar, the Assembly and the Central Commission. The laws, presenting a special interest for each principality, will be prepared by the ruler and voted by the Assemblies, and those presenting a common interest for both principalities will be prepared by the Central Commission and subject to voting by the ruler (art.6).

After all, the Paris Convention was a compromise admitted by the European protective powers. It strengthened the provisions of the Treaty of 1856 regarding Muntenia and Moldova, at the same time containing those new stipulations resulting from the findings of the European information commissions from Iași and Bucharest or even imposed by expressing their wishes of Romanians from the two principalities. Through its 50 basic articles, in addition to 23 articles comprising the electoral stipulations envisaged in the Paris Convention, it created for the Romanian Principalities those new institutions meant to ensure the capitalist development of the Romanian society.

The fundamental institution meant to put into practice the institutional principles contained in the convention were that Central Commission from Focșani and the Court of Cassation also established in the city of Milcov. Constrained in its

¹ Ibidem, p. 101.

îndeplinit 10 ani funcții politice sau să facă parte din Adunare; toată legislația, cu excepția legilor de interes local, trebuia să fie comună ambelor Principate care aveau o singură Înalță Curte de Justiție și Casație și o organizare identică a armatei care, atunci când se întrunea, comandantul unic era numit alternativ de fiecare dintre domni; o banderolă albastră se adăuga drapelului tricolor ale celor două armate.

Organizată politic, pe principiul modern european al separației puterilor, se stipula în art. 3, că puterile publice vor fi încredințate în fiecare principat unui domnitor (hospodar – n.n.) și unei Adunări Elective, acționând în spiritul Convenției cu concursul unei Comisii Centrale Comune celor două principate¹. Puterea executivă era asigurată de domnitor iar puterea judecătorească se va exercita de magistrații numiți de acesta și în numele lui.

Cât privește puterea legislativă, în convenție se stipula încă din art.5, că aceasta va fi exercitată, în mod colectiv de către Hospodar, Adunare și Comisia Centrală. Legile, prezentând un interes special pentru fiecare principat, vor fi pregătite de către domnitor și votate de Adunări iar cele prezentând un interes comun pentru ambele principate vor fi pregătite de către Comisia Centrală și supuse votării de către domnitor (art. 6).

Până la urmă, Convenția de la Paris reprezenta un compromis admis de puterile europene protectoare. Ea întărea prescripțiile din Tratatul din 1856 referitoare la Muntenia și Moldova, cuprinzând totodată acele noi stipulații rezultate din constatările comisiilor europene de informare de la Iași și București sau impuse chiar de exprimarea propriilor dorințe ale românilor din cele două principate. Prin cele 50 de articole de bază ale sale la care se adaugă 23 de articole cuprinzând stipulațiile electorale preconizate în Convenția de la Paris, crea pentru Principatele Române acele instituții noi menite a asigura dezvoltarea capitalistă a societății românești.

Instituția fundamentală menită a pune în practica legislativă principiile instituționale cuprinse în convenție au fost acea Comisie Centrală de la Focșani și Curtea de Casație stabilită tot în orașul de pe Milcov. Îngrădită în activitatea ei curentă de o anexă la Convenție care cuprindea stipulațiile discriminatorii electorale axate pe menținerea vechiului principiu censitar, la care se adăuga caracterul votului împărțind alegătorii în direcți și indirecti, Comisia Centrală de la Focșani s-a constituit totuși, după părerea noastră, în cel de-al doilea pilon al înfăptuirii unirii principatelor, după acea dublă alegere a domnitorului. Pornind și de la componența comisiei, în care au predominat conservatorii sau ultraconservatorii munteni și moldoveni, vom înțelege mai bine eforturile deosebite pe care le depunea domnul de orientare moderată, așa cum de altfel le cereau și înseși misiunile sale de unificator și mediator al societății.

¹ Ibidem, p. 101.

current activity by an annex to the Convention that included the discriminatory electoral stipulations focused on maintaining the old census principle, to which is added the character of the vote by dividing the voters into direct and indirect, the Central Commission from Focșani was constituted, however, in our opinion, in the second pillar of the unification of the principalities, after that double election of the ruler. Starting from the composition of the commission, in which the conservatives or ultraconservatives of Montenegro and Moldovans predominated, we will better understand the special efforts that the ruler of moderate orientation made, as his missions of unifier and mediator of the society demanded just as otherwise.

Alexandru Ioan Cuza, in the first years of his reign, besides the very complicated current problems, had to lean on the intense diplomatic activity for the consolidation and recognition by the suzerainty and the protective powers of the completion of the union of the Principalities. In this direction, the enlightened patriots who belonged to the Central Commission from Focșani were really supportive, they fought for the legislation of the most realistic normative acts for the application of the provisions of the Paris Convention. Received by the Romanian majority as "an impractical monstrosity", the Paris Convention introduced a whole series of modern, liberal principles: the responsibility of the ministers, the immovability of the magistrates, the right of every citizen with an income of 3000 yellow to occupy the throne, the adoption of any tax only on the basis of the favorable vote of the Assembly, the equality of all citizens before the law and taxes and equal access to public functions, etc.

On an external level, the ruler Alexandru Ioan Cuza had to use wisely the best diplomats to get the Sublime Porte and the European powers to accept the completion of the union and the creation of a single state under the name of ROMÂNIA. In this context, delegates were sent from the most ardent supporters of the Lord and patriots in the great capitals, the memorials were submitted to the High Gate and in September 1860, finally, the Romanian ruler decided to undertake the investment visit to the Sultan. All these diplomatic actions to which we add an extraordinary joint session in Bucharest of the two elective meetings in the summer of 1861 as well as a meeting on the last day of August 1861 of the ruler with the Austrian diplomatic agent in Bucharest, Baron Karl von Eder (Austria had remained alone a European power that had not until now accepted the full unification of the principalities), to which Cuza said: "We need unity; if our powers will not be granted, we will be forced to acquire it ourselves"¹, they urged the ruler to put Europe before the accomplished fact, as in January 1859. He sends a circular letter to all the Romanian diplomatic agents in the European states and to the High Gate,

¹ Apud Dan Berindei, *Lupta diplomatică a Principatelor Unite pentru desăvârșirea Unirii (24 ianuarie 1859 – 24 ianuarie 1862)* în *Studii privind Unirea Principatelor*, Editura Academiei Române, București, 1960, p. 441-442.

Alexandru Ioan Cuza în primii ani de domnie, pe lângă problemele curente deosebit de complicate, a trebuit să se aplece cu prioritate asupra nunei intense activități diplomatice pentru consfințirea și recunoașterea de către puterea suzerană și puterile protectoare a desăvârșirii unirii Principatelor. În această direcție i-au fost de un real sprijin acei patrioți luminați care încadrați în Comisia Centrală de la Focșani, s-au zbatut pentru legiferarea unor acte normative cât mai realiste pentru aplicarea prevederilor Convenției de la Paris. Primită de majoritatea românească ca ”o monstruozitate impracticabilă”, Convenția de la Paris a instaurat o serie întreagă de principii moderne, liberale: responsabilitatea miniștrilor, inamovabilitatea magistraților, dreptul fiecărui cetățean cu un venit de 3000 de galbeni de a ocupa tronul, adoptarea oricărui impozit numai în temeiul votului favorabil al Adunării, egalitatea tuturor cetățenilor în fața legii și a impozitelor și accesul egal la funcțiile publice, etc.

În plan extern, domnitorul Alexandru Ioan Cuza a trebuit să se folosească cu iscusință de cei mai buni diplomați pentru a determina Poarta și puterile europene să accepte desăvârșirea unirii și făurirea unui singur stat cu denumirea de ROMÂNIA. În acest context au fost trimiși delegați dintre cei mai înfocați susținători ai Domnului și patrioți în marile capitale, au fost înaintate memoriile la Înalta Poartă iar în septembrie 1860, în sfârșit, Domnitorul român se hotărăște să întreprindă vizita de investitură la Sultan. Toate aceste acțiuni diplomatice la care adăugăm o sesiune comună extraordinară la București a celor două adunări electivă în vara anului 1861 precum și o întâlnire din ultima zi a lunii august 1861 a domnitorului cu agentul diplomatic austriac la București, baronul Karl von Eder (Austria rămăsese singura putere europeană care până la acea dată nu acceptase unirea deplină a principatelor), căruia Cuza îi spunea: ”Ne trebuie unirea; dacă nu ne-o vor acorda puterile, vom fi siliți să ne-o dobândim singuri”¹, l-au impulsionat pe domn să pună iar Europa în fața faptului împlinit, ca și în ianuarie 1859. El trimite o circulară către toți agenții diplomatici români în statele europene și către Înalta Poartă prevenindu-i să nu mai insiste asupra reformei electorale, căci, în condițiile date, urgența este Unirea. ”Apreciez nefolositoare pentru moment schimbarea legii electorale; sunt hotărât să convoc la București cele două adunări ale Moldovei și Țării Românești alese după prevederile electorale anexate Convenției din 19 august și voi aștepta rezultatul acestei încercări, pentru a aprecia dacă modificările solicitate de mine în memoriu rămân tot atât de urgente după unire”² scria Cuza Marelui Vizir.

¹ Apud Dan Berindei, *Lupta diplomatică a Principatelor Unite pentru desăvârșirea Unirii (24 ianuarie 1859 – 24 ianuarie 1862)* în Studii privind Unirea Principatelor, Editura Academiei Române, București, 1960, p. 441-442.

² A.D. Xenopol, *Istoria Românilor din Dacia Traiană*, Ediția a III-a, revăzută de autor, vol. I, doc.nr. XXII, p. 297.

preventing them from insisting on the electoral reform, because, under the given conditions, the urgency is the Union. "I consider it useless for the moment to change the electoral law; I am determined to convene in Bucharest the two assemblies of Moldova and the Romanian Country elected according to the electoral provisions annexed to the Convention of 19 August and I will wait for the result of this attempt, to assess whether the changes requested by me in my memory remain just as urgent after the union"¹, wrote Cuza to The Great Vizier.

Of real support, in the efforts of the Ruler for the perfection and recognition of the Union of the two principalities, the Central Commission from Focșani was also accepted by the suzerainty and the European states by the Paris Convention of 1858 as a state of embryonic union of the two Romanian countries. As a result of the proposal of Count Walewski, the head of French diplomacy at the Paris Conference, the Central Commission from Focșani was seen as an expression of legislative unification and the guarantee of power². In addition to the separate rulers and separate elective assemblies, this commission was to be a third element of the legislative power, having the purpose of debating and approving the laws of common interest to both principalities.

After being supplemented by some amendments requested by the opposing powers of the union such as Austria, Turkey and England, the Paris Convention on the future organization of the principalities was voted on 7/19 August 1858. Through its 50 articles, the Paris Convention detailed the composition, location, missions, working algorithm of the commission as well as its relations with the other institutions in each principality³. Article 27 stipulated: The Central Commission will have its headquarters in Focșani. It will be composed of 16 members, eight Moldovans and eight Wallachians: four will be elected by each ruler from among the members of the Assembly or from persons who have fulfilled high positions in the state and four by each Assembly in its own right.⁴ The Paris Convention included all the technical and procedural conditions regarding the carrying out of its work, issues that will be detailed in a Commission regulation of its own, which will be drawn up immediately after the work has begun. It also meant that all the provisions regarding the relationship of the commission's activity with the political institutions of the other two principalities were included in the Operating Regulation. Towards the end of the Convention, in a few articles, the functioning, also in Focșani, of the other common fundamental institution of the

¹ A.D. Xenopol, *Istoria Românilor din Dacia Traiană*, Ediția a III-a, revăzută de autor, vol. I, doc. nr. XXII, p. 297.

² Jipa Rotaru Horia Dumitrescu, op.cit., p. 122.

³ Ibidem, p. 123.

⁴ Alexandru Tomciuc, *Orașul Focșani, sediul Comisiei Centrale, în Milcovul*, duminică, 24 ianuarie 1971, p. 2-3.

De un real sprijin, în eforturile Domnitorului pentru desăvârșirea și recunoașterea Unirii celor două principate a fost și acea Comisie Centrală de la Focșani acceptată de puterea suzerană și statele europene prin Convenția de la Paris din 1858 ca o stare de embrionară unire a celor două țări românești. Rezultată din propunerea contelui Walewski, șeful diplomației franceze la Conferința de la Paris, Comisia Centrală de la Focșani se înfățișa ca expresie a unificării legislative și a garanției puterilor¹. Pe lângă domnitorii separați și adunări electiv separate, această comisie urma să reprezinte un al treilea element al puterii legislative, având menirea de a dezbate și aproba legile de interes comun ambelor principate.

După ce a fost completată cu unele amendamente cerute de puterile opozante ale unirii precum Austria, Turcia și Anglia, Convenția de la Paris referitoare la viitoarea organizare a principatelor a fost votată la 7/19 august 1858. Prin cele 50 de articole ale sale, Convenția de la Paris detalia componenta, locația, misiunile, algoritmul de lucru al comisiei precum și raporturile acesteia cu celelalte instituții din fiecare principat.² Articolul 27 stipula: Comisia Centrală își va avea sediul la Focșani. Ea va fi alcătuită din 16 membri, opt moldoveni și opt valahi: patru vor fi aleși de fiecare domnitor dintre membrii Adunării ori dintre persoane care au îndeplinit funcții înalte în stat și patru de către fiecare Adunare din sânul său.³ În Convenția de la Paris erau cuprinse toate condițiile tehnice și de procedură privind desfășurarea lucrărilor acesteia, chestiuni care vor fi detaliate într-un regulament propriu al Comisiei ce se va întocmi, cu claritate, imediat după începerea lucrărilor. Urma, de asemenea, ca în Regulamentul de funcționare să fie înglobate toate dispozițiile privind relaționarea activității comisiei cu instituțiile politice din celelalte două principate. Spre finele Convenției, în câteva articole, se reglementa funcționarea, tot la Focșani, a celeilalte instituții fundamentale comună a statului, Înalta Curte de Casație și Justiție⁴. Se preconiza ca această ICCJ să devină un veritabil arbitru al bunei desfășurări a activității Curților de Apel și tribunalelor, dar și a ministerelor din cele două principate.

În concepția puterilor europene atât de amplu detaliată prin Convenție, Comisia Centrală de la Focșani, trebuia să creeze impresia că unitatea legislativă s-a realizat, urmează apoi unitatea administrativă.

În concepția românilor însă, năzuința spre unire era mult mai certă, așa încât prin realizarea la numai câteva luni de la elaborarea convenției, a dublei alegeri a Domnitorului, puterile europene au fost puse în fața faptului împlinit cel puțin la cel mai înalt nivel, instituția domniei, unirea, fiind îndeplinită.

¹ Jipa Rotaru, Horia Dumitrescu, op.cit., p. 122.

² Ibidem, p. 123.

³ Alexandru Tomciuc, *Orașul Focșani, sediul Comisiei Centrale*, în *Milcovul*, duminică, 24 ianuarie 1971, p. 2-3.

⁴ Jipa Rotaru, Horia Dumitrescu, op.cit., p. 124.

state, the High Court of Cassation and Justice was regulated¹. It was expected that this ICCJ would become a true arbiter of the good conduct of the activity of the Courts of Appeal and tribunals, but also of the ministries of the two principalities.

In the conception of the European powers so broadly detailed by the Convention, the Central Commission from Focșani, had to create the impression that the legislative unit was achieved, then follows the administrative unit.

In the Romanians' view, however, the desire for unity was much more certain, so that only a few months after the elaboration of the convention, the double election of the ruler, the European powers were put in front of the fact fulfilled at least at the highest level, the establishment of the reign, the union, being accomplished.

An agitated political life mainly determined by the contradictions between the conservatives and liberals and a profound financial economic crisis to which we can add the crisis in the administrative-functional activity and the lack of loyalty of the European powers or even the conciliatory nature of some in relation to those who opposed the recognition and perfection of the union determines the ruler, immediately after the double election to hasten the establishment of the Central Commission from Focsani, the need for new legislation for the United Principalities becoming urgent. Moreover, in this idea, in order to remedy the serious economic and financial situation, Alexandru Ioan Cuza had to accept just before the establishment of the Central Commission from Focșani, the main legislator for principalities, the adoption by the Elective Assemblies of the two principalities separately from some normative acts, which will be subject to debate in the Central Commission after its installation. And so, the collaboration between the ruler and this one started early (the legislative institution from Focșani -n.n. had not been established yet).

After a feverish and meritorious search by the prefecture of Putna county and Slom Râmnic (Râmnicul Sărat), both based in Focșani, a suitable location was found, remodeled and rented, the house of Scarlat Bontaș² for the Central Commission and also, a part of the Cimbru hotel was rented to accommodate members of the commission. Some members of the commission preferred to rent private houses.

Once the arrangements concluded in Bucharest, the ruler signed, on April 10, 1853, the Ordinance no.84 regarding the commencement of the works of the Central Commission and the meeting for this purpose, in Focșani, of the presidents of the councils of ministers of the two principalities. Prior to the Ordinance establishing the commission in February, April 1859, there had been extensive debates organized by Ruler Cuza - separately with the Munteni and Moldovan

¹ Jipa Rotaru, Horia Dumitrescu, op.cit., p. 124.

² Alexandru Tomciuc, op.cit., p. 3.

O viață politică agitată determinată în principal de contradicțiile dintre conservatori și liberali și o criză economică financiară profundă la care putem adăuga criza în activitatea administrativ-funcțională și lipsa de loialitate a puterilor europene sau chiar conciliatorismul unora în raport cu cele care se opuneau recunoașterii și desăvârșirii unirii îl determină pe Domnitor, imediat după dubla alegere să grăbească constituirea Comisiei Centrale de la Focșani, nevoia unei legislații noi pentru Principatele Unite devenind stringentă. De altfel, în această idee, în scopul remedierii gravei situații economice și financiare Alexandru Ioan Cuza a fost nevoit să accepte chiar înainte de constituirea Comisiei Centrale de la Focșani, principalul legiuitor pentru principate, adoptarea de către Adunările Elective ale celor două principate separat a unor acte normative, urmând ca acestea să fie supuse dezbaterii în Comisia Centrală după instalarea ei. Si astfel, începea destul de devreme (nici nu se constituise încă instituția legislativă de la Focșani – n.n.) colaborarea dintre domnitor și aceasta.

După o febrilă și meritorie căutare de către prefectura județului Putna și Slom Râmnic (Râmnicul Sărat) ambele cu sediul în orașul Focșani, a fost găsită, reamenajată și închiriată o locație corespunzătoare, casa căminarului Scarlat Bontaș¹ pentru Comisia Centrală și, de asemenea, a fost închiriată o parte a hotelului Cimbru pentru cazarea membrilor comisiei. Unii membri ai comisiei au preferat să închirieze case private.

O dată amenajările încheiate din București, domnitorul semna, la 10 aprilie 1853, Ordonanța nr. 84 privind începerea lucrărilor Comisiei Centrale și întrunirea în acest scop, la Focșani, a președinților consiliilor de miniștri din cele două principate. Premergător Ordonanței de constituire a comisiei în lunile februarie, aprilie 1859, avuseseră loc ample dezbateri organizate de Domnitorul Cuza – separat cu deputații munteni și cei moldoveni, după care, în sfârșit, atât Adunările Elective cât apoi Domnitorul au desemnat reprezentanții pentru Comisia Centrală de la Focșani. În prima sa formă Comisia Centrală de la Focșani se compunea din moldovenii Petrache (Petre) Bălănescu Rosetti, Grigore M. Sturdza, Răducanu Rosetti, Alecu Grigoriu (Văsescu) Mihail Kogălniceanu, Vasile Mălinescu, Ludovic Steege și Ioan Sturdza, iar pentru Muntenia: Grigore Arghiropol, Constantin Filipescu, Ioan Emilian Florescu, Stefan Goleșcu, Christian Tell, Apostol Arsache și Eugen Predescu². În prima ei alcătuire ca orientare politică, deși nu se creaseră încă partidele politice, Comisia era dominată de aripa conservatoare. Din cei 16 membri, 8 erau conservatori, 6 erau liberali, iar 2 nici conservatori nici liberali, votând când cu unii când cu ceilalți.

Solemnitatea deschiderii primei sesiuni a Comisiei Centrale, desfășurată la 10 mai 1859 în Biserica Catedrală Sf. Ioan, a fost prefațată de un serviciu religios

¹ Alexandru Tomciuc, op.cit., p. 3.

² Jipa Rotaru, Horia Dumitrescu, op.cit., p. 127.

deputies, after which, finally, both the Elective Assemblies and then the Ruler appointed the representatives for the Central Commission from Focsani. In its first form, the Central Commission from Focșani was composed of Moldavians: Petrache (Petre) Bălănescu Rosetti, Grigore M. Sturdza, Răducanu Rosetti, Alecu Grigoriu (Văsescu) Mihail Kogălniceanu, Vasile Mălinescu, Ludovic Steege and Ioan Sturdza, and for Muntenia: Grigore Arghiropol, Constantin Filipescu, Ioan Emilian Florescu, Stefan Golescu, Christian Tell, Apostol Arsache and Eugen Predescu¹. In its first composition as a political orientation, although the political parties had not yet been created. The Commission was dominated by the conservative wing. Of the 16 members, 8 were conservatives, 6 were liberals, and 2 neither conservatives nor liberals, voting with each other.

The solemnity of the opening of the first session of the Central Commission, held on May 10, 1859 in St. John's Cathedral Church, was prefaced by a religious service and was held in the presence of the majority of its members²: the two prime ministers appointed by the Lord to be present, namely Constantine Al.Cotulescu for Muntenia and Manolache Costache Epureanu for Moldova, priests and public authorities in Focșani in Scarlat Bontaș's house where the Conference room and the commission's offices had been arranged. Here from the Lord's assignment, the Prime Minister of Muntenia has read the Royal Message, concluded by saying by all those present: "Let Romania live! To live Alessandru Ioan I! ”.

Through his message, Cuza emphasized the role of the Central Commission as a "laboratory of the laws common to the two principalities" and a mediator between the two Romanian countries and watched for the constitutionality of the laws according to "the provisions of the new organization" (we understand, in the spirit of the Paris Convention of 1858 – n.n.)³.

Cuza was convinced that once fully operational, the Central Commission will take on the great responsibility of achieving the Union and he personally will support with all the power the commission's activity in the field of the completion and recognition by the European powers of the act committed. Concluding his message, the ruler said that "the Spirit of the Union and of justice should guide the members of the Central Commission in their activity"⁴.

With the message presenting the throne message, the two prime ministers withdraw and the commission enters its first meeting. Arsache Apostol is elected

¹ Jipa Rotaru, Horia Dumitrescu, op.cit., p. 127.

² Were present: Apostol Arsache, Arghiropol Grigore, Brăiloiu Costache, Filipescu Costache, Florescu Ioan, Kogălniceanu Mihail, Predescu Eugenie, Mălinescu Vasile, Steege Ludovic, Grigore Sturdza, Tell Christian. Did not attend usually due to medical reasons: Cuza Grigorie, Stefan Golescu, Grigorie Alexandru Rosetti, Bălănescu Petru și Rosetti Răducanu (v. Comisia Centrală a Principatelor Unite, sesiunea I, protocolul nr. 1, ședința din 10 mai 1859, p. 1).

³ Ibidem, Comisia Centrală...sesiunea a I-a.

⁴Ibidem.

și s-a desfășurat în prezența majorității membrilor săi¹: cei doi prim-miniștri însărcinați de Domn să fie prezenți, respectiv Constantin Al. Cotulescu pentru Muntenia și Manolache Costache Epureanu pentru Moldova, preoți și autoritățile publice din Focșani în casa lui Scarlat Bontaș unde fuseseră amenajate sala de Conferințe și birourile comisiei. Aici din însărcinarea Domnului, primul-ministru al Munteniei a dat citire Mesajului Domnesc, încheiat prin rostirea de către toți cei prezenți: ”Să trăiască România! Să trăiască Alessandru Ioan I !”.

Prin mesajul său, Cuza accentua rolul Comisiei Centrale de ”laborator al legilor comune celor două principate” și mediator între cele două țări românești și veghea la constituționalitatea legilor conform ”dispozițiilor noii organizări” (înțelegem, în spiritul Convenției de la Paris din 1858 – n.n)².

Cuza era convins că odată intrată pe deplin în activitate, Comisia Centrală își va asuma marea răspundere de a realiza Unirea iar el personal va sprijini din toate puterile activitatea comisiei pe tărâmul desăvârșirii și recunoașterii de către puterile europene a actului săvârșit. Incheindu-și mesajul, domnitorul ura ca ”Spiritul Unirii și al dreptății să călăuzească în activitatea lor pe membrii Comisiei Centrale”³.

Cu mesajul prezentării mesajului tronului, cei doi prim-miniștri se retrag și comisia intră în prima sa ședință. Este ales Arsache Apostol ca președinte de vârstă iar Mihail Kogălniceanu și Grigore Arghiropol, aleși să formeze Biroul provizoriu. Apostol Arsache declară deschisă Comisia Centrală de la Focșani și stabilește următoarea ședință pentru ziua de marți 12 mai 1859.

În continuare, ședințele Comisiei Centrale s-au desfășurat regulat, cam din două în două zile. Comisia de la Focșani a funcționat aproape trei ani, între 10/22 mai 1859 și 12/24 februarie 1862, când, încheindu-se procesul de desăvârșire a Unirii și recunoașterea acesteia de către Poartă, prin firmanul de investitură, dar numai în perioada domniei lui Cuza, s-a constituit o singură Adunare Electivă a României, un singur guvern și o singură capitală a Principatelor Unite, la București.

După aprobarea unui comitet care să se ocupe cu redactarea unui Regulament al Comisiei Centrale, în prima sa ședință de lucru comisarii au rezolvat un set de probleme organizatorice trecând apoi la abordarea problemelor de fond ale activității sale legislative.

¹ Au fost prezenți: Apostol Arsache, Arghiropol Grigore, Brăiloiu Costache, Filipescu Costache, Florescu Ioan, Kogălniceanu Mihail, Predescu Eugenie, Mălinescu Vasile, Steege Ludovic, Grigore Sturdza, Tell Christian. Au lipsit din diferite motive în special de sănătate, Cuza Grigorie, Stefan Golescu, Grigorie Alexandru Rosetti, Bălănescu Petru și Rosetti Răducanu (v. Comisia Centrală a Principatelor Unite, sesiunea I, protocolul nr. 1, ședința din 10 mai 1859, p. 1).

² Ibidem, Comisia Centrală...sesiunea a I-a.

³ Ibidem.

as age president and Mihail Kogălniceanu and Grigore Arghiropol, elected to form the provisional Bureau. Apostle Arsache declares the Central Commission from Focșani open and sets the next meeting for Tuesday, May 12, 1859.

Subsequently, the meetings of the Central Commission were held regularly, approximately every two days. The Commission from Focșani worked for almost three years, between 10/22 May 1859 and 12/24 February 1862, when, by completing the process of completing the Union and its recognition by the Sublime Porte, through the investment firm, but only during the reign of Cuza, a single Elective Assembly of Romania was constituted, a single government and a single capital of the United Principalities, in Bucharest.

After the approval of a committee dealing with the drafting of a Regulation of the Central Commission, in its first working session the commissioners resolved a set of organizational problems and then proceeded to address the fundamental problems of its legislative activity.

The work of the Commission was carried out in three annual sessions. As evidenced by the protocols (minutes - nn) of the meetings of the Commission from Focșani, the debates in the plenary and the set up working committees were focused on important bills, finally being voted 10 such documents in the first session, 22 in the second and 6 in the third session. In addition to the agenda, the Focșani Commission had on the agenda, a series of pressing issues emanating from the Ruler, the Elective Assemblies, the Councils of Ministers or the proposals of some of its members. In agreement with Vodă Cuza's position, based on extensive and lengthy debates, the most important projects debated in the commission, some of them being finally adopted by majority vote of the deputies, were the Constitution, the Electoral Law, the rural problem, reform of the judiciary, establishment of the Court of Cassation and Justice, reorganization of finances, trade and transport, administrative organization, organization of the army and organization of education.¹

Such problems, most of them stringent, being on Cuza's priorities and agenda, were taken into the debate, devoting valuable legislative projects to them. Overall, in all three sessions as the Central Commission worked, it debated and adopted 18 draft laws. In the first session (10/22 May 1859 - 18 December 1859) under the chairmanship of Radu Rosetti, the Commission during 88 meetings debated 10 draft laws, in the second session (21 April 1860 - 18 March) 1861) the most productive, in fact, under the chairmanship of Stefan Golescu, 90 meetings were held and 10 projects were discussed, and in the third and last session (May 25, 1861 - February 12, 1862) under the presidency of General Nicolae Golescu, 48 meetings were held, discussing only 6 draft laws.²

¹ Jipa Rotaru, Horia Dumitrescu, *op.cit.*, p. 130.

² *Ibidem*.

Activitatea Comisiei s-a desfășurat în trei sesiuni anuale. După cum rezultă din protocoalele (proces-verbale – n.n.) ședințelor Comisiei de la Focșani, dezbaterile în plenul și pe comitetele de lucru constituite au fost axate pe marginea unor importante proiecte de legi, fiind votate, într-un final, 10 astfel de documente în prima sesiune, 22 în cea de-a doua și 6 în a treia sesiune. În afara ordinea de zi, Comisia de la Focșani a mai avut pe ordinea de zi, o serie de probleme stringente emenate de la Domnitor, Adunările electivă, Consiliile de Miniștri sau propunerile unora dintre membrii săi. În consens și cu poziția lui Vodă Cuza, pe baza unor ample și îndelungate dezbateri, cele mai importante proiecte dezbătute în comisie, unele dintre ele fiind într-un final adoptate prin votul majoritar al deputaților, au fost Constituția, Legea electorală, problema rurală, reforma puterii judecătorești, înființarea Curții de Casație și Justiție, reorganizarea finanțelor, a comerțului și a transporturilor, organizarea administrativă, organizarea armatei și organizarea învățământului¹.

Asemenea probleme, majoritatea dintre ele stringente, aflându-se ca priorități și pe agenda lui Cuza, au fost luate în dezbateri, consacându-li-se valoroase proiecte legislative. Pe ansamblu, în toate cele trei sesiuni cât a funcționat Comisia Centrală a luat în dezbateri și a adoptat un număr de 18 proiecte de legi. În prima sesiune (10/22 mai 1859 - 18 decembrie 1859) sub președinția lui Radu Rosetti, Comisia pe parcursul a 88 de ședințe a luat în dezbateri 10 proiecte de legi, în cea de-a doua sesiune (21 aprilie 1860 – 18 martie 1861) cea mai productivă, de altfel, sub președinția lui Stefan Golescu, s-au desfășurat 90 de ședințe și au fost discutate 10 proiecte, iar în cea de a treia și ultima sesiune (25 mai 1861 – 12 februarie 1862 sub președinția generalului Nicolae Golescu, au fost ținute 48 de ședințe, luându-se în discuție doar 6 proiecte de legi².

Dintre proiectele de legi dezbătute și supuse în cadrul Comisiei de la Focșani, cele mai importante au fost cele referitoare la: înființarea Curții de Control (12 iunie 1859), proiectul de lege pentru Serviciul și contabilitatea legislativă a finanțelor Statului în Principatele unite (30 noiembrie 1860); proiectul de lege pentru contribuția personală, pentru contribuția funciară; pentru impozite asupra patentelor; pentru darea de spirtoase; pentru modificarea legii timbrului; pentru transformarea zilelor de drumuri în bani; pentru introducerea Codului de Comerț al Țării Românești și în Moldova; pentru pensii, pentru aziluri, cei săraci și invalizi, pentru înființarea monedei naționale; pentru înființarea postului de comisar în Comisia riverană a Dunării, pentru unificarea autorităților orașului; pentru reorganizarea administrativă a ministerelor; pentru organizarea poștelor; telegrafului și serviciul diligențelor; unificarea școlilor și înființarea unei universități la București.

¹ Jipa Rotaru, Horia Dumitrescu, op.cit., p. 130.

² Ibidem.

Of the draft laws debated and submitted to the Focsani Commission, the most important ones were: the establishment of the Control Court (June 12, 1859), the draft law for the Service and the legislative accounting of the state finances in the United Principalities (November 30th 1860); the draft law for personal contribution, for land contribution; for patent taxes; for giving spirits; for modifying the law of the stamp; for transforming the days of roads into money; for the introduction of the Trade Code of the Romanian Country and in Moldova; for pensions, for asylums, the poor and the disabled, for the establishment of the national currency; for the establishment of the position of Commissioner in the Danube River Commission, for the unification of the city authorities; for the administrative reorganization of the ministries; for the organization of the posts; telegraph and due diligence service; the unification of schools and the establishment of a university in Bucharest.

Major progress has been made on the regulation of the military field through the law of recruitment and the law on army training in the United States, voted and adopted among the first unifying laws even during the three years of operation and completion of the Union of Principalities. Many of the projects discussed could only be applied after the union was completed, and some even after the reign of Cuza, being based on the Constitution of Romania elaborated in 1866 after bringing the foreign prince in the person of Carol I of Hohenzolern Sigmaringen.

Finally, analyzing the legislative activity of the Central Commission, it is necessary to specify that it could not fully fulfill its purpose, due to the shortening of its activity by the provisions of the Paris Convention, the immaturity of the Romanian political class at the beginning of the process of forming this one and the more and more fierce confrontation between the conservative right and the liberal left and why not, a certain restraint manifested by the commissioners towards the ruler Cuza, who with all the failures in the current activity but especially in the private life, remains the most representative political personality of the Romanians from the 19th century.

It can be emphasized, however, that under the double choice of the ruler of the Union and the fruitful activity of some members of the Central Commission from Focșani of a certain political competence and intellectual value such as Mihail Kogălniceanu, Stefan Golescu, Nicolae Golescu, Ioan Emanoil Florescu, Christian Tell, Ludovic Steege, Grigore Sturdza, Petru Rosetti, Costache Negri, Iancu and Vasile Alecsandri et al., the Commission exceeded the provisions of the Paris Convention which restricted its activity and, through the elaborated legislation, effectively contributed to the consolidation and perfection of the National Unitarian Romania State and when the European powers could no longer oppose the legitimate desire of the Romanian people, the fast full and definitive union, considering its mission completed, the Central Commission from Focșani entered history (February 12, 1862).

Progrese majore s-au înregistrat în privința legiferării domeniului militar prin legea recrutării și cea referitoare la instrucția armatei în Principatele Unite, votată și adoptată printre primele legi unificatoare chiar pe timpul celor trei ani de funcționare și desăvârșirea Unirii Principatelor. Multe dintre proiectele discutate au putut fi aplicate doar după desăvârșirea unirii, iar unele chiar după abdicarea domnitorului Cuza, stând la baza Constituției României elaborată în 1866 după aducerea pe tronul țării a principelui străin în persoana lui Carol I de Hohenzolern Sigmaringen.

În încheiere, analizând activitatea legislativă a Comisiei Centrale, se impune a preciza că aceasta nu și-a putut îndeplini în totalitate menirea, datorită încorsetării activității ei prin prevederile Convenției de la Paris, imaturității clasei politice românești la începutul procesului de formare a acesteia precum și confruntării din ce în ce mai acerbe dintre dreapta conservatoare și stânga liberală și de ce nu, o oarecare rețineră manifestată de comisari față de domnitorul Cuza, care cu toate neîmplinirile din activitatea curentă dar mai ales din viața privată, rămâne cea mai reprezentativă personalitate politică a românilor din secolul al XIX-lea.

Se poate totuși sublinia că sub imboldul dublei alegeri a domnitorului Unirii și al activității fructuoase a unor membri ai Comisiei Centrale de la Focșani de o certă competență politică și valoare intelectuală precum au fost Mihail Kogălniceanu, Ștefan Golescu, Nicolae Golescu, Ioan Emanoil Florescu, Christian Tell, Ludovic Steege, Grigore Sturdza, Petru Rosetti, Costache Negri, Iancu și Vasile Alecsandri ș.a., Comisia a depășit prevederile Convenției de la Paris care-i îngreădeau activitatea și, prin legislația elaborată a contribuit efectiv la consolidarea și desăvârșirea Statului Național Român Unitar iar atunci când puterile europene nu s-au mai putut opune dorinței legitime a poporului român, grabnica unire deplină și definitivă, socotindu-și menirea încheiată, Comisia Centrală de la Focșani a intrat în istorie (12 februarie 1862).